57

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

MAYA NICULESCU

Prizonieri printre GIGANȚI

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

MAYA NICULESCU

PRIZONIERI PRINTRE GIGANŢI

*** ***

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

57

MAYA NICULESCU
PRIZONIERI PRINTRE GIGANŢI

(Continuare din nr. trecut)

La poalele stîncilor pe un platou mai ridicat se strînseseră într-o înghesuială de nedescris dinozauri uriaşi, asemenea zmeilor din poveste, triceratopşi cu coleretă osoasă, anchilozauri învăluiţi în ţepi, a căror greutate îi făcea aproape imobili. În mijlocul acestei ciudate adunături, pe o stîncă în forma de coloană, trona bătrînul Delorme. Spalate de ploaie, stîncile străluceau în soare cu sclipiri de diamant. Spectacolul părea rupt dintr-un basm chinezesc cu dragoni şi bogăţii fabuloase. Delorme însă nu părea sensibil la ciudăţenia decorului. Cu un aparat fotografic în mînă, el era cufundat într-o ocupaţie bizară... Fotografia. Dar pentru că animalele erau prea mari şi prea aproape de el, nu le putea prinde în întregime şi de aceea făcea fotografii parţiale.

La ora când îl surprinsese Pablo, profesorul făcea, după cum avea să povestească mai tîrziu, capete de expresie. Aceasta se petrecea cam în felul următor: Delorme lua o piatră şi o arunca cu putere în creştetul unui gigant. De obicei animalul înălţa capul şi atunci profesorul apăsa pe declanşator, şi capul de expresie era gata. De altfel părea să se simtă foarte în largul său în mijlocul acestui muzeu paleontologic.

Animalele se înghesuiau, se călcau în picioare, dar teama le împiedica să se sfîşie. De ce se speriaseră de inundaţie aceşti monştri greoi, unii de aproape treizeci şi şase de tone? În mod normal, ei nu ocoleau apa, care le susţinea greutatea neobişnuită. O inundaţie înseamnă însă altceva. Apele se înalţă cu repeziciune, şuvoaiele

dărîmă totul în calea lor. Copacii, ale căror vîrfuri ating norii, se prăvălesc, antrenînd vegetaţia din jurul lor. La rîndul lor, apele sînt capricioase; uneori se retrag nespus de repede, alteori dăinuiesc multă vreme. Reptilele uriaşe erau înzestrate cu respiraţie pulmonară organizată pentru viaţa terestră. Instinctul de apărare le îndrumase aici. Pericolul strînsese alături ierbivore şi carnivore feroce, care acum stăteau liniştite ca într-un nou paradis terestru. Pablo îşi dădu seama că instinctul va învinge şi măcelul nu va întîrzia mult. În asemenea împrejurări, refugiul lui Delorme nu era dintre cele mai sigure. Imensul brahiozaur nu ar fi avut decil să înalţe puţin capul pentru a-l înşfăca pe supărătorul profesor. Pablo duse degetele la buze şi fluieră prelung. Delorme întoarse capul

– Halo! strigă el vesel, arătînd fioroasa adunătură cu gestul protector al unui păstor ce-şi arată turma de credincioşi.

Da Silva desfăşură frînghia şi o aruncă cu măiestrie bătrînului, care, după ce şi-o legă pe sub umeri, se apucă din nou de fotografii. Pablo aşteptă la început cu bunăvoinţă, dar, curînd, îşi pierdu răbdarea şi începu şi tragă frînghia. Se pare că făcu aceasta tocmai la timp, deoarece un plateozaur, supărat de proiectilul pe care i-l trimisese profesorul, înălţase spre el un cap fioros. Deşi era suspendat în aer, Delorme nu pierdu prilejul de a-l fotografia şi pe acesta. Ajuns sus, îşi înfăşură cu grijă aparatul în anvelopa perfect etanşă şi se duse şchiopătînd să-şi îmbrăţişeze salvatorul. Faţa lui iradia de o bucurie aproape copilăroasă.

– Nu poţi înţelege bucuria mea, i se adresă el brazilianului. Aceşti monştri sînt primii cuceritori ai pămîntului, primele fiinţe vii, care, cu multe milioane de ani în urmă, au părăsit apele şi au venit să se stabilească pe pămîntul arid şi până atunci nepopulat. Aventura

nemaipomenită a acestor coloşi a revoluţionat istoria globului terestru. Aproape nu-mi vine să cred că am avut fericirea să-i privesc în viaţă, oftă Delorme aruncînd o emoţionantă privire primilor cuceritori ai pămîntului şi gîndindu-se probabil la bătrînul Cuvier şi la atîtea generaţii de savanţi care, mai puţin norocoşi, reconstituiseră monştrii din oase disparate.

Între timp, eroii profesorului, înghesuiţi din cale-afară de creşterea apelor, începuseră să se sfîşie între ei într-o luptă de-o infernală ferocitate.

– Senor, îl întrerupse Pablo, mîine dimineaţă, aparatul va fi gata. Chiar dacă s-ar retrage apele, nu putem pleca pe jos, văd ca aveţi şi o gleznă luxată. Voi trage o rachetă roşie, am stabilit cu Bob că acest semnal dovedeşte că v-am găsit şi că trebuie să ne ia cu helicopterul îndată ce va fi gata. Să sperăm că pistolul de rachete va funcţiona. L-am ţinut într-un toc special.

– Foarte bine! aprobă distrat proiesorul.

Privirea brazilianului rătăci în gol:

– Vă rog să nu arătaţi pilotului aceste strălucitoare stînci, spuse el cu voce stranie.

– Bineînţeles, acceptă Delorme, care era dispus la orice concesii, apoi se interesă dacă fiica lui se află în siguranţă. Sprijinindu-l cu braţul, Pablo îl conduse la stîncile între care se afla adăpostită Yvonne.

După cum bănuise brazilianul, Delorme descoperise şi el amprentele şi, cercetîndu-le, ajunsese la concluzia că este posibil ca acestea să aparţină unui iguanoden uriaş. Întrucît paleontologia considera că acest animal caracteristic cretacicului european nu existase pe teritoriul Americii, profesorul le urmărise intrigat. Ocolind stîncile, alunecase pe o piatră şi îşi luxase glezna. Durerea îl împiedica să înainteze. Căutase un lemn din care, cu greutate, îşi confecţionase o cîrjă şi fiindcă venea noaptea se adăpostise între stînci. În zori, ploaia

torenţială şi neliniştea animalelor care dădeau tîrcoale pietrelor îl făcuseră să bănuiască inundaţia şi se caţărase pe piedestalul pe care îl aflase brazilianul. De atunci Delorme pierduse noţiunea timpului şi daca Pablo n-ar fi venit să-l caute, el ar fi uitat poate chiar şi de plecarea helicopterului stabilită pentru a doua zi.

*

*   *

În după-amiaza aceea, se întîmplară multe lucruri ciudate. În primul rând, la o mare depărtare de locul unde se aflau, cerul fu străpuns de trei rachete verzi. Acest semnal arăta că pilotul sfîrşise înainte de vreme reparaţiile aparatului şi venea numaidecît să-i ia. Într-adevăr, nu peste multă vreme, helicopterul se îndreptă spre ei planînd deasupra pădurii. Pablo mai trase cîteva rachete pentru a indica poziţia exactă, şi curînd, Bob ameriză în apropierea stîncilor.

Ploaia continua să cadă rarefiată şi călduţă. Bob pregăti barca pneumatică şi se îndreptă spre ei. Îi ieşiră în întîmpinare. Adusese o sticlă de şampanie pentru a sărbători regăsirea profesorului. Yvonne îl îmbrăţişă fericită. Delorme era emoţionat. În apropierea helicopterului se simţeau în siguranţă. Era singurul lucru care îi lega de civilizaţie.

Pablo Da Silva nu era în toane bune. Îşi luă frînghia şi se îndepărtă ca şi cum veselia celorlalţi i-ar fi făcut rău. Silueta lui dreaptă se pierdu în ceaţă. Când se întoarse, auzi vocea profesorului care sporovăia vesel.

„Aruncam în ele cu bulgări de diamant, şi ele drăguţele îndată ridicau capul. Trebuie sa recunoşti, Bob, că aceşti strămoşi ai vieţuitoarelor de azi erau demni de asemenea proiectile”.

– Diamant! se miră Bob.

Părind a-şi aminti de ceva, Delorme îşi scotoci buzunarele şi scoase un bulgăre de mărime apreciabilă.

Era probabil proiectilul pe care nu avusese timp să-l folosească.

– De unde? întrebă repede Bob.

– De acolo, răspunse profesorul făcînd un gest vag.

– O fi mică albă, interveni Pablo, care se apropiase cu paşi mari.

Sub privirea aspră a brazilianului, profesorul luă atitudinea unui şcolar prins cu lecţia neînvăţată.

– E diamant de primă calitate, şopti el totuşi, nesimţindu-se în stare a lăsa să se strecoare o eroare într-un domeniu în care avea cunoştinţe vaste.

Pablo luă diamantul din mîinile profesorului şi îl cântări în palmă săltîndu-l ca pe o minge, apoi cu sau fără voie îl scăpă în apele ce colcăiau la poalele stîncilor.

O strălucire ciudată fulgeră prin ochii pilotului, dar, stăpînindu-se, i se adresă politicos, aproape protocolar lui Pablo:

– Nu vreau să abuzez de bunătatea dumitale, dar m-ai îndatora mult de mi-ai ajuta să cobor cu coarda pînă la stînca aceea. În definitiv, oricine merge într-o mină de sare îşi ia un bulgăre drept amintire. Un diamant este oricum de preferat, continuă el rîzînd.

– Coarda nu mai există. Adineauri mi-a căzut în apă.

– Se pare că tot ce trece prin mîna dumitale cade în apă, insinuă cu ironie Bob şi plecă de unul singur să cerceteze stîncile.

Pablo ridică din umeri şi se aşeză pe o piatră cu capul în mîini. Delorme se simţea stînjenit fată de Pablo, dar în acelaşi timp era uimit de atitudinea acestor oameni şi pentru prima dată se întreba dacă nu cumva îi cunoştea mai puţin decît ar fi trebuit.

Bob Donald reveni abia peste două ore, obosit, cu hainele sfîşiate. Nu mărturisi nimănui rezultatele plimbării sale, dar buzunarele doldora vădeau că îşi adunase destule „amintiri” din aceste tocuri.

*

*   *

Helicopterul ameriză aproape de miezul nopţii. Era un întuneric de nepătruns. Călătoria trecuse fără alte incidence. Bob pilotase încet, aproape de sol, pentru a găsi tabăra. Călătorii hotărîră să doarmă ca şi pînâ acum în cort. Era prea tîrziu pentru a muta fotoliile şi echipamentul pe helicopter. Pe aparat rămînea, ca de obicei, numai pilotul.

De această noapte, exploratorii aveau să-şi amintească multă vreme.

În preajma cortului mişunau ciţiva scorpioni, care se retrăseseră acolo din pricina inundaţiei Această specie a arachnidelor, care se mai găseşte şi în zilele noastre în regiunile calde, este periculoasă, înţepătura ei fiind foarte veninoasă. Deşi ploaia încetase, focul, mai necesar ca oricînd, nu se putea aprinde. Provizia de crengi era îmbibată de apă. Ajutat de Yvonne. Delorme instală lanterne puternice în preajma cortului şi atrase atenţia celor ce urmau să facă de gardă să fie cu mare băgare de seamă.

Profesorul era hotărît să părăsească a doua zi această regiune în cazul când condiţiile atmosferice ar fi fost prielnice. Cimitirul de fosile descoperit odinioară de Alberti prezenta acum pentru el o importanţă minimă în comparaţie cu această regiune, care, datorită climei umede şi constante, permisese perpetuarea unor specii considerate ca dispărute de milioane de ani. Era probabil că această zonă se întinsese nu demult şi peste locurile pe care le colindase Alberti. Dar acele meleaguri nu-l interesau deocamdată pe profesor. E! intenţiona ca, o dată ajuns în zonele civilizate să facă mai multe comunicări care să atragă atenţia cercurilor ştiinţifice. Delorme nutrea dorinţa de a organiza o expediţie la care să invite savanţi din întreaga lume pentru a studia viaţa

reptilelor uriaşe. Se puteau astfel reconstitui cele mai îndepărtate faze ale vieţii pe pămînt.

Pînă tîrziu în noapte, Delorme se trudi să găsească coordonatele geografice ale regiunii în care îi adusese întîmplarea. Înspre ziuă adormi răpus de încercările ultimelor zile.

Yvonne stătea rezemată de peretele cortului. Era de gardă, în al treilea ceas al nopţii, vîntul de miazăzi veni să destrame norii. Era în înălţimea nemărginită o măreţie îndepărtată şi rece, care trona deasupra acestui colţ de lume, covîrşit de tăcerea singurătăţii. Un fior îi dădu o senzaţie de frig şi de teamă. Noaptea, vecinătatea scorpionilor, vuietele sinistre ale vîntului care rătăcea prin pădure o făceau să tremure. Cu paşi uşori intră în cort ca să-l trezească pe Pablo. Brazilianul nu dormea. Era cu faţa spre peretele cortului, şi fata nu-l putea vedea decât din profil. Figura îi era răvăşită, trupul imobil, ţeapăn şi drept, cu braţele atîrnînd în jos ca şi cum ar fi avut mîini de plumb. Buzele crispate repetau în şoaptă:

„Trebuie să-l ucid pe omul acesta. Trebuie...”

Yvonne râmase înmărmurită. Fără s-o vadă, Pablo îşi desfăcu sacul de voiaj şi scoase din el o cutie. Privirea îi alunecă pe capacul lucios. Ochii i se înceţoşară, figura i se destinse de o umbră de duioşie. Parea că un gînd bun, o amintire luminoasă reuşise să şteargă din mintea lui groaznica hotărîre. Pablo desfăcu cutia şi scoase din ea un flacon verde, se uită la el cu o umbră de regret. Privirea îi rătăci în gol. Din rama aurită îi surîdea bătrînul profesor călare pe uriaşul brontozaur. Dedesubt, într-un cîrlig, era atîrnat halatul alb pe care îl îmbrăcase Yvonne cu o zi înainte de a porni în căutarea tatălui ei.

Pablo desfăcu flaconul şi-i îngroapă conţinutul într-un colţ al cortului. Apoi puse flaconul la loc după ce-l înfăşură într-o batistă.

Ivonne ieşi pe nesimţite.

Peste cîteva minute, Pablo veni să o schimbe. Figura lui nu trăda nici oboseală, nici tulburarea prin care trecuse. Încercă să-i vorbească. Fata evită orice discuţie. Intră în cort şi, trăgînd perdelele, se îndreptă cu paşi siguri spre rucsacul lui Pablo Da Silva. Îl desfăcu şi scoase cutia pe care o văzuse în mîinile lui. Era un ambalaj de răşină sintetică lucrat cu atâta artă, încît, chiar dacă ar fi stat în apă, umezeala nu ar fi putut pătrunde în interior. Îl deschise cu uşurinţă. Spre mirarea ei, înăuntru nu se aflau maşini infernale, ci o însemnată doză de fiole şi flacoane păstrate în perfectă stare. Citi etichetele. Majoritatea medicamentelor erau pe bază de chinină şi proveneau de la o cunoscută farmacie din Rio. În cutie se mai afla împăturită cu grijă o hîrtie ce purta drept antet numele lui Adam Cobra. Yvonne cunoştea pe acest medic celebru, care era în acelaşi timp directorul Institutului de boli tropicale din capitala Braziliei. Pe această reţetă, medicul descrisese o serie de simptome şi pusese diagnosticul: friguri tropicale. Urma o înşiruire de medicamente şi modul cum trebuiau administrate. Medicamentele din cutie corespundeau cu cele prescrise.

Pablo Da Silva nu arătase niciodată simptome de friguri. Flacoanele erau de altfel neatinse. Pentru cine procurase oare brazilianul această însemnată cantitate de medicamente? Într-un colţ, Yvonne găsi flaconul pe care Pablo îl vărsase. Pe eticheta verde se afla semnul prin care toate farmaciile din lume notează otrava. Dedesubt, cu litere mari, cîteva iniţiale CNK, formula cianurei de potasiu. Tubul era gol. Pablo vărsase otrava şi păstrase nişte medicamente inofensive. Yvonne se gîndi că brazilianul părăsise intenţiile ucigaşe. Era obişnuită sa ia oamenii aşa cum sînt şi nu căută să pătrundă mai departe tainele domnului Da Silva. Aşeză lucrurile la locul lor şi se culcă liniştită.

*
* *

A doua zi, pe la orele nouă, un om scruta cu insistentă cerul şi orizontul. Acest om era Pablo, care făcuse ultima gardă? Nicidecum. Era profesorul: bătrînul Delorme, care de o jumătate de oră se plimba buimac în cort şi în afara cortului. Ce se întîmplase? Delorme nu-şi putea închipui nici în ruptul capului.

După ce se trezise dintr-un somn foarte adînc, constatase doar că helicopterul „Amazon” nu se mai afla pe locul unde îl lăsase ieri noapte şi nu se afla nici în altă parte. De asemenea, Pablo Da Silva şi toate lucrurile lui dispăruseră fără urmă. Ce concluzie putea trage din aceasta situaţie? În orice caz nu una îmbucurătoare.

Speranţa de care se agăţa Delorme era că pilotul încercase un zbor de probă. Acest lucru nu avea însă nici o raţiune. Aparatul zburase cu o zi în urmă în condiţii mulţumitoare. Dar dacă... Delorme se repezi în cort. Profesorul se considera singurul posesor al unui secret foarte preţios. Încercînd să găsească coordonatele geografice ale regiunii în care se aflau, ajunsese la convingerea că itinerarul de plecare pe care i-l comunicase lui Bob în clipa eşuării lor nu era satisfăcător. Aparatul ar fi trebuit să treacă printr-o regiune renumită prin goluri de aer. Lipsit cum era de aparate ce bord, helicopterul n-ar fi putut face un zbor aproape de sol în asemenea condiţii. N-ar fi putut înfrunta nici furtunile de zăpadă - din munţii Cordilieri.

Calculele profesorului se aflau pe măsuţă. Nu i le luaseră, dar erau răvăşite. Cineva, probabil Pablo Da Silva, le consultase. În ce scop?

Bătrînul îşi sprijini fruntea în mîini. Yvonne dormea... Se gîndea cu groază la clipa cînd ea se va trezi. Ce putea să-i spună?

O boare de vînt umflă pînzele cortului. Din tabloul profesorului se desprinse o foaie de hîrtie care, după ce se roti de cîteva ori, căzu pe măsuţa din faţa lui. Era scrisă. Ochii bătrînului o parcurseră cu aviditate.

„Nu vreau să fiu căutat. Civilizaţia în care vreţi să vă întoarceţi mă înspăimîntă mai mult decât jungla. În pădurile mele nu există lăcomie şi ură. În ele mă simt cu adevărat liber. Vă urez să călătoriţi în deplină securitate”.

Biletul purta semnătura lui Pablo Da Silva. Să fi fost oare o glumă sinistră? Îşi aminti de mina ciudată cu care Pablo îi ceruse să nu arate pilotului stîncile de diamant şi de proasta lui dispoziţie după ce el, Delorme, călcase această oprelişte. Oare aparentele neînţelegeri dintre brazilian şi pilot fuseseră simple înscenări pentru a-l înşela pe profesor? Sau cei doi, rivali la început, se înţeleseseră până la urmă să plece împreună pentru a se întoarce apoi să exploateze diamantul şi metalele preţioase? Delorme blestemă clipa în care îl cunoscuse pe Pablo Da Silva.

PĂDURE NESFÎRŞITÂ. URMĂRIŢI DE TIRANOZAUR. ÎNSEMNĂRI DIN JURNALUL PROFESORULUI DELORME. O POVESTE DESPRE UN MAMUT

Soarele răsărise de multe ori şi tot de atîtea ori plecase să lumineze alte meridiane de cînd cei doi călători rătăceau căutînd o ieşire din această lume pierdută.

Îndoit sub greutatea rucsacului, deznădăjduit, frînt de oboseală, Delorme păşea mecanic. Un pas înaintea altui pas. Fiecare pas o nouă sforţare.

Cutreierau acum o regiune mai înaltă din care dispăruseră ierbivorele greoaie. Saurienii feroci înzestraţi cu mai multă agilitate se mai aventurau însă pe aici, fâcînd să răsune pămîntul de salturile lor groteşti. Un asemenea zgomot răsuna acum în urechile profesorului.

Din spatele ierburilor apăru, cu viteza unui fulger, un dragon. Monstrul sărea atît de repede pe picioarele din spate încît Delorme abia avu timpul să prindă mîna fiicei sale şi să o rupă la fugă. Bestia îi urmărea. Se simţeau părăsiţi de puteri. Delorme se împiedică.

– Fugi! îi strigă el Yvonnei şi întoarse privirea curioasă către monstru. Rămase pietrificat. Dragonul pregătea un ultim elan. Zece metri dintr-o singură săritură. Era o şopîrlă uriaşă de specie necunoscută. Remarcă cum fălcile ei tremurau respingător, cum îl mirosea cu aviditate. Dinţii lungi şi ascuţiţi clănţăneau feroce. O limbă despicată, galbenă şi neobişnuit de lungă se proiecta către el ameninţătoare. Ochii, de obicei stupizi, străluceau de poftă. Dragonul ezită o clipă, apoi dispreţuindu-şi victima se întoarse brusc şi dispăru în tufe. Pesemne avuseseră şansa să-l întîlnească într-un moment cînd nu era înfometat. Cei doi îşi aruncară o privire în care se putea citi uimire sau deznădejde. Apoi păşiră mai departe prin jungla aceea mai odioasă decît o cameră de tortură.

*

*   *

De cînd dura acest calvar? Câte zile de mers istovitor, cîte nopţi cu somn chinuit de senzaţia continuă că o forţă nefastă îi pîndeşte cu răbdare inumană din mijlocul junglei?

„Patruzeci de zile – scria profesorul în jurnalul său – am mers numai prin păduri, prin tufişuri şi desişuri. Ramurile se încolăceau în jurul nostru încercuindu-ne, strîngîndu-ne ca un mecanism diabolic. Trebuia să ne croim drum tăind ramuri şi frunze, în timp ce eram încărcaţi cu poveri, şi asta pe o arşiţă dogoritoare. Au fost zile cînd ne consideram fericiţi că străbăteam o sută de metri pe oră. Seara trebuia să găsim puteri pentru a pregăti o fiertură şi a înjgheba un adăpost din crăci şi mărăciniş”…

……………………………………………………………………

„Mereu acelaşi aspect deznădăjduitor – nota profesorul o săptămînă mai tîrziu –, aceeaşi pădure cu copaci prăvăliţi sub care ne tîrîm sau ne caţărăm, acelaşi pămînt înşelător. Lumina zilei pătrunde arareori sub boita pădurii virgine. Noroiul ne ajunge adesea până la brîu. Întunecimea şi înfricoşătoarea singurătate a acestui regat al groazei ne mistuie voinţa.

Oare mergem într-o direcţie bună?…"

……………………………………………………………………

„Azi drumul a fost deosebii de anevoios. Yvonne s-a simţit rău şi a trebuit să abandoneze rucsacul. Printre altele, cuprindea fragmente şi plăci fotografice, pe baza cărora aş fi putut dovedi că dinozaurienii posedau oase umplute cu aer (oase pneumatice), asemănătoare acelora ale păsărilor. Aveam şi materiale care dovedeau că în ceea ce priveşte organizaţia internă, dinozaurienii erau inferiori crocodililor de azi, care posedă o inimă dotată cu patru cavităţi şi plămînî compartimentaţi. Am stabilit că organimul permitea acestor animale să trăiască circa 1.200 de ani. Yvonne a fost foarte contrariată la gîndul că brontozaurul pe care m-a fotografiat Pablo Da Siha a fost contemporan cu Dante, Shakespeare şi Goethe…”

……………………………………………………………………

„… Noi, exponenţii lumii civilizate. – scria Delorme într o altă zi – venim în regiunile virgine ale globului mînaţi de pasiunea cunoaşterii. Uneori se întîmplă să ne extaziem în faţa naturii sălbatice, dar dacă vreun accident ne forţează să rămînem aici ne simţim nenorociţi. O dată cu terminarea alimentelor şi pierderea echipamentului, ne pierdem siguranţa de sine şi echilibrul moral. Mi s-a întîmplat într-o altă împrejurare să privesc cu admiraţie indigenii care reuneau să-şi procure hrana cu mijloace primitive acolo unde eu, dotat

cu arme moderne, eram pe cale să pier de foame. În situaţia în care mă aflu, un sălbatic mi-ar fi mai folositor ca zece savanţi".

Uzînd de o voinţa neobişnuită, Delorme încercă să se acomodeze cu împrejurările în care era silit să vieţuiască.

„Forţa de a trăi privat de confort, expus foamei şi frigului, aproape de moarte şi de primejdie te face să te simţi legat de pămînt. Trăim ca nişte animale şi totuşi iubim viaţa. Gîndurile noastre se îndreaptă tot timpul cutre umanitate. Dorinţa fermă de a comunica descoperirile noastre ne susţine voinţa de a învinge greutăţile. Peste tot a domnit natura sălbatică. Civilizaţia au creat-o oamenii prin inteligenţa lor şi aici vor veni oameni care să construiască. Eu am descoperit aceste locuri. Nu eram pregătit pentru o asemenea experienţă. Tot ce pot face este să semnalez existenţa lor”.

Noua stare de spirit se făcu simţită în următoarele însemnări ale profesorului. De aici încolo, cele mai tragice întîmplări sînt privite cu o umbră de umor, cu o rază de optimism.

„Toată noaptea a plouat neîntrerupt – continuă Delorme însemnările. Nu ne-am putut odihni deloc. Bubuitul tunetului producea efecte lugubre sub bolta pădurii virgine. În zori am simţit un puternic miros de friptură. Ne-am îndreptat automat într-acolo. Un copac fulgerat lovise în cădere o reptilă ierbivoră, singura pe care am întîlnit-o în ultimele zile. Cum eram lihniţi de foame, n-am stat mult pe gînduri şi ne-am ales cîte o porţie zdravănă. Cu această ocazie mi-am adus aminte de o întîmplare care a produs multă vîlvă pe vremuri. În insula Lyakowsc, alunecarea gheţarilor a făcut să iasă la suprafaţă un mamut care prin congelare se conservase perfect. Cercetăterul Valasovici, care anunţat venise la faţa locului, constată că mamutului îi lipsea trompa. Se întîmplase un lucru destul de hazliu; mamutul a părut

atât de apetisant samcezilor, încît bravii pescari polari s-au ospătat din trompa lui fără să le treacă prin minte că animalul decedase de cel puţin un milion de ani…”

UNEORI O URMĂ DE OM POATE DA NAŞTERE LA CELE MAI BIZARE COMENTARII. UN OU… BUCLUCAŞ. LA UN PAS DE MOARTE. O ÎNTÎLNIRE NEAŞTEPTATĂ

Jăraticul mocnea cu sclipiri aurii. Prin aer plutea un miros putred de frunze descompuse, de umezeală şi un parfum uşor de fiertură. Yvonne trebăluia în jurul focului şi părea tulburată. Profesorul medita. În faţa lui, într-un cerc pe care îl făcuse zgîrîind pămîntul, se afla o urmă, o urmă de om. Nu putea exista nici un dubiu, talpa goală a piciorului se întipărise în pămîntul moale.

Aparţinea această amprenta unui frate al primilor oameni, aşa cum animalele pe care le întîlniseră erau alcătuite după chipul şi asemănarea celor din era secundară? Oare, după atâtea descoperiri neobişnuite, profesorului îi fusese dat să rezolve problema atît de controversată a omului american?

Problema aceasta frămîntase multă vreme lumea ştiinţifică a paleontologilor, antropologilor şi lingviştilor. Cu rare excepţii aceştia căzuseră de acord asupra faptului cu apariţia omului nu se produsese pe acest continent şi admiteau până la noi descoperiri teoria popularii Americii de Sud de către popoare venite din Asia şi Arhipelagul Malaio-Polinezian. La această concluzie contribuia mai ales lipsa omului fosil american şi de asemenea lipsa fosilelor de antropoide, care prin evoluţie ar fi putut da naştere unor fiinţe dotate cu raţiune.

Deforme recapitulă în gînd opiniile existente în legătură cu această problema.

Se stabilise că America de Nord a fost în general

populată de asiatici cu oarecare influenţe malaio-polineziene, că America Centrală şi de Sud cuprind o mare parte de popoare de aceeaşi origine, dar cu un dozaj din ce în ce mai mare de malaio-polinezieni şi, în sfirşit, că în America de Sud se află rase de origine australiana. Continentul american este însă greu de abordat, separat fiind de alte lumi prin imensitatea oceanelor. Se duseseră lungi discuţii cu privire la posibilitatea omului primitiv de a atinge Lumea Nouă şi se ajunsese la concluzia că această posibilitate existase şi că două căi fuseseră deschise migraţiunilor: o cale terestră şi o alta maritimă.

Colţul de nord-est al Asiei şi cel de nord-vest al Americii de Nord sînt aproape unul de altul. Distanţa dintre Capul Degneff din Asia şi Capul Prince de Galles din Alaska poate fi parcursă într-o zi de o ambarcaţiune cu pînze. În mijlocul canalului se află Insulele Diomede, aşa încît vederea te poartă în permanenţă de la un pămînt la altul. Această condiţie permitea trecerea de pe un continent pe altul a unor oameni care nu aveau cunoştinţe speciale de navigaţie. De-a lungul istoriei au mai existat de altfel popoare care, fără să fie vestite în această artă, au traversat canale. Gibraltarul, de pilda, a fost traversat de vizigoţi şi mauri, iar Bosforul de perşi şi turci.

În afară de aceasta, în sezonul de iarnă canalul este în întregime îngheţat. Maurice semnalează că vulpile şi lupii îl traversează în această epocă şi consideră că oamenii îl pot trece cu piciorul în circa patru zile.

Mai jos de strîmtoarea Bering, insulele Aleute formează un fel de punte care iarăşi ar fi putut servi ca drum între cele două continente. Se pare că aceste drumuri ale nordului au fost folosite de popoarele alungate de pe pămînturile Asiei de vreun cataclism sau pornite în căutare de terenuri mai îmbelşugate. Drama care le-a îndemnat să părăsească locurile natale nu mai este

cunoscută astăzi, dar amintirea marilor peregrinări mai dăinuie şi acum în tradiţia indienilor din nord-vestul Canadei, care povestesc despre o migraţie dinspre nord-vest pe cale marină în timpul căreia zilele erau scurte. Alături de folclor, ştiinţa a confirmat şi ea contactele dintre cele două continente. Antropologia a remarcat structura mongoloidă a rasei indiene, botanica a găsit un indiciu în bumbacul cu 26 cromozomi cultivat în America, bumbac ce pare a fi reieşit dintr-o încrucişare a aceluia asiatic cu treisprezece cromozomi şi a aceluia indigen sălbatic tot cu treisprezece cromozomi. S-au descoperit, în sfârşit, frapante asemănări între arta indiană şi cea din extremul orient şi o oarecare identitate a riturilor mistice, printre care comunitatea cultului şarpelui înaripat, cunoscut în China sub numele de dragon.

În ceea ce priveşte America de Sud, problema este cu mult mai complicată. Este greu de presupus că anumite populaţii ar fi străbătut întinderi atât de considerabile aproape de la un pol la altul pentru a veni sa populeze continentul sudic. În afara de aceasta, somatologia şi etnografia consideră că numeroase rase din America de Sud sînt înrudite unele cu malaio-polinezienii, altele cu australienii. Or, dacă malaio-polinezienii au fost navigatori iscusiţi, australienii nu au excelat niciodată în acest domeniu. Mai mult decît atît, dacă prezenta unor rase asemănătoare pe două continente diferite poate duce la presupunerea folosirii unei căi terestre sau maritime, prezenta unor animale identice pe cele două pămînturi presupune întrebuinţarea unei cai exclusiv terestre. Tradiţia orală a peruvienilor furnizează în acest sens amănunte interesante.

Preotul Cobello de Balboa istoriseşte că popoarele sălbatice de pe coastă povesiesc că străbunii lor au văzut venind dinspre vest un mare număr de vase conduse de un şef numit Naylamp. Se pare că aceştia

reprezentau un popor deja organizat. Naylamp adusese cu sine o seamă de concubine, de servitori şi intendenţi. El constitui pe coastele Americii o aşezare temeinică, înălţă un palat şi construi case. Se crede că urmaşii lui au fost înfrînţi de chimuşi, dar interesantă este ideea venirii pe cale maritimă a unor oameni deja civilizaţi. Această idee a fost confirmată şi de Anello Oliva, care pretinde că a obţinut informaţii de la un gardian al cordeletelor înnodate numit Catari, citat şi de alţi cronicari. Acesta povesteşte că oamenii goniţi de potop au descins pe coasta ecuatorială a continentului sud-amencan. Unul din grupurile lor era condus de un căpitan numit Tumbe, care se instalase iu apropierea golitului Guayaquil, unde înfiinţează oraşul cu acelaşi nume, iar fiul său, Quilumbe, pătrunde în Cordilieri şi ridică pe platou oraşul Quito. O veche legendă povesteşte despre schimbarea climei de pe coastă, odinioară fertilă şi devenita aridă în urma unei neglijenţe a lui Pachacamac, zeul nevăzut al peruvienilor.

Toate aceste povestiri incomplete şi greu de legat între ele confirmau ipoteza modernă a scufundării unei regiuni situate între Australia şi Lumea Nouă, unde s-ar fi dezvoltat o civilizaţie avansata a cărei vestigii ar fi statuile din Insula Paştilor şi monolitul din insula Fidji. Aici profesorul îşi aminti de inscripţiile descoperite de Pedro Alberti.

Aceste inscripţii scrise cu semnele folosite de vechii locuitori ai Insulei Paştilor îl uimiseră de la început pe Delorme, întrucît ştiinţa considera că singurul scris cunoscut de vechii peruvieni fusese „Kipu”, scrisul cordeietelor înnodate. Faptul că un sahem incaş folosise semnele din Insula Paştilor dovedea dacă nu o origine comună, cel puţin contacte mai însemnate decît cele cunoscute până acum de istorie.

Probele care atestau contactele între indigenii din Polinezia şi cei din America de Sud erau numeroase.

Multe obiecte, cum ar fi propulsorul, flautul lui Pan şi cordeletele înnodate, se găsesc de o parte şi de alta a Pacificului. Frapante sînt şi asemănările între limba maori[1]şi kiciua[2]. În sfârşit, arheologii au descoperii aşezări funerare situate pe flancul falezelor înalte, compuse din încăperi conţinînd figurine care au amintit specialiştilor obiceiuri din insulele Celebes[3].

Migraţiunea se putea produce şi în sens invers. Cronicarul Sarmiente Gamboa face o interesantă relatare în legătură cu aceasta. El povesteşte că Tupac, unul dintre suveranii incaşilor, cucerind în secolul cincisprezece provinciile de pe coasta peruviana, a auzit vorbindu-se de pămînturi aşezate departe în vest, dincolo de orizont. Călători ce parcurseseră întinderile albastre în bărci primitive vorbeau de existenţa unor insule populate şi deosebit de bogate. Intrigat de precizia acestor veşti şi conştient de puterea sa, suveranul construi o flotă de vase care porni de la Tuimbez, conducînd în necunoscut o veritabilă armată. Cronicarul dă cifra de 20.000 şi citează şi numele căpitanilor.

Călătoria dură aproape un an, şi dovada acestei lungi absenţe este furnizată de evenimentele petrecute în capitală, unde se credea că îndrăzneţii navigatori nu vor reveni niciodată. Armata peruviană atinse cîteva insule din Polinezia, de unde a adus obiecte ce au fost depuse în fortăreaţa din Cuzco, unde au fost văzute de spanioli. Sarmiento dă o descriere a acestui tezaur care risipeşte orice îndoială, întrucât printre altele indică aur, un scaun de alamă şi chiar o piele şi maxilare de cal. Or, calul se ştie că nu a existat pe teritoriul american înainte de

1 Limba populaţiei polineziene din Noua Zeelandă, denumită şi „maori”

2 Indienii Kiciua ocupă teritoriul de astăzi al statelor Ecador, Peru, Bolivia şi o parte din Argentina şi Chile

3 Insule ce fac parte din Arhipelagul Malaez

venirea spaniolilor, care au adus primele exemplare. Cel mai uimitor în această expediţie nu este însă faptul că suveranul a atins pămînturi îndepărtate, ci faptul că ambarcaţiile lui şubrede nu s-au izbit de recifurile Marchize şi că au reuşit să se întoarcă de unde plecaseră după ce au traversat Pacificul.

– Deci cu mult înaintea lui Cristofor Columb, oceanele erau colindate de navigatori primitivi, medita cu glas tare profesorul!

– Tată, interveni Yvonne, care ghici ipotezele în care se pierduse tatăl ei, eu nu mi-am putut imagina niciodată cum au putut oamenii primitivi să traverseze marile întinderi de apa cu mijloacele lor precare.

– Nu trebuie să uiţi, draga mea, că în Evul Mediu, normanzii au traversat mări considerate primejdioase în corăbioare asemănătoare unor coji de nucă, iar oceanienii au populat insulele lor traversînd enorme întinderi de apă în pirogi cât se poate de rudimentare. Primitivii nu posedau, este adevărat, instrumentele de care se servesc marinarii de astăzi, dar vînturile, bruma, zborul păsărilor marine, obiectele plutind de-a lungul curenţilor constituiau pentru ei indicii preţioase. Marinarul primitiv avea probabil un simţ al orientării care a dispărut la oamenii civilizaţi. Ar fi suficient să-ţi amintesc o întîmplare povestită de Maklai. În timp ce etnograful rus se afla pe malul oceanului şi se ostenea să schiţeze o hartă a ţărmului, un sălbatic care îl priveşte cu curiozitate se apropie de el şi, luîndu-i creionul din mînă, îi corectă desenul cu deosebită precizie. Acel om nu văzuse pînâ atunci nici hîrtie, nici creion şi cu atît mai puţin o hartă.

– Dar nu poţi nega că în asemenea condiţii puţini puteau înfrunta furiile oceanului şi mulţi îndrăzneţi piereau pe drum. Crezi că rarii supravieţuitori ai unor vase mici şi primitive au putut popula un continent care

la venirea spaniolilor număra aproximativ 50.000.000 de suflete?

– Se pare că da. Cei peste 12.000.000 de negri care trăiesc acum în America au fost aduşi odinioară din continentul african tot în bricuri cu pînze de mic tonaj.

– Crezi că e imposibil ca viata omenească să fi apărut pe acest continent? mai întrebă Yvonne.

– Nimic nu e imposibil mormăi profesorul. Ar fi de ajuns o singură fosilă preomiană ca să întoarcă pe dos cunoştinţele noastre. Teoria migraţilor nu împiedică ipoteza autohtoniei. Cercetătorul Boule, a cărui prudenţă în această chestiune este extremă, acceptă antichitatea pleistocenâ a omului american şi nu demult, într-un strat adînc de grotă, s-au găsit oase de animale adunate acolo de oameni. Savanţii, analizînd gradul de dezintegrare a carbonului, 14 la aceste relicve, au ajuns la o concluzie surprinzătoare. Ele datau de cel puţin 32.000 de ani. Aşa că, după cum vezi, teoria migraţiilor nu neagă posibilitatea existenţei trecute a omului american, iar acest continent rămîne un vast domeniu deschis cercetătorilor.

*

*   *

Omul care se strecura cu agilitate printre arbori nu părea un explorator ce biruie greutăţile prin puterea voinţei, ci mai degrabă un om al locurilor. Îmbrăcămintea îi era sfîşiată, şi sudoarea îi şiroia pe frunte. Părea să vină de la drum lung. Un zgomot uşor îl făcu să se oprească. Privi atent în jur. Apoi rămase cîteva clipe în aşteptare. Nu zărise nimic suspect, şi totuşi auzul lui fin îi semnala ceva neobişnuit. Se întinse pe jos şi îşi lipi urechea de pămînt. Nu se înşelase. O luă în direcţia opusă zgomotului. Mergea repede, fără să pară că se grăbeşte. Pădurea se rărise, dar terenul era accidentat. Ajunse la o vale cu perete drept, prăpăstios. În dreapta, o

îngrămădire de stînci verzui curmau trecerea. Ca să continue drumul, ar fi trebuit să coboare în vale. După ce reflectă o clipă, renunţă însă la acest gînd şi se caţără pe stînci. Ajuns sus se trînti pe piatră şi începu să mestece nişte poame cu liniştea unui om care se ştie ferit de primejdie.

*

*   *

Pentru că altceva nu era de făcut, Delorme părăsise urma omenească descoperită de el în pădure după ce, bineînţeles, o desenase şi o măsurase în fel şi chip. Spre marea-i satisfacţie, în drum întîlni şi alte amprente asemănătoare. Omul nu trecuse de mult, urmele erau proaspete, şi vegetaţia abundentă era tăiată prin locurile unde fusese forţat să-şi croiască drum. Grăbit să urmărească cărarea străbătută de străin profesorul nu observă că fiica sa este obosită decît în momentul cînd aceasta, sfirşită de osteneală, se aşeză pe o piatră. Delorme îi făcu semn să stea liniştită dar nu veni alături de ea cum făcea de obicei. Privirea îi fusese atrasă de un obiect neobişnuit. O imensa sferă de culoare gălbuie cu pete mari vinete se afla aşezată într-o baie de nisip în plin soare. Profesorul merse drept într-acolo şi recunoscu, în acest obiect ciudat un ou… un ou de reptilă. Ca şi crocodilii şi şerpii vremurilor noastre, saurienii gigantici se înmulţeau prin ouă.

Delorme se înarmase cu o piatră ascuţită şi se pregătea tocmai să spargă oul pentru a surprinde procesul embrionar, cînd un tropot greu îl făcu să se întoarcă. Un tiranozaur îşi arătă capul fioros pe deasupra tufişurilor. Îşi clătina botul hidos de la dreapta la stîngă, apoi, zărindu-şi poate oul ameninţat de minusculul profesor o sclipire de furie îi sîngeră ochii şi se năpusti asupra lui mînat de o groaznică furie. Delorme fugi ocolind trunchiurile groase. În spate se auzea tropăitul

grotesc şi răsuflarea greoaie a animalului. Tiranozaurul îşi făcea cu greu loc pe lângă arbori.

Deodată pădurea se rări. Un bloc de stîncă închidea trecerea, în faţă se deschidea o prăpastie. Bătrînul se simţi pierdut, dar în acel moment tot omenescul din sufletul lui respinse ideea de a sfîrşi sfîşiat de acel monstru fioros şi în momentul cînd animalul se aruncă asupra lui, Delorme se lăsă să cadă în prăpastia care i se deschidea la picioare.

Căderea durase o clipă. Corpul i se înfundă în nisipul moale. Profesorul îşi dădu seama că trăieşte, că este teafăr şi că monstrul care se avîntase va cădea deasupra lui strivindu-l cu greutatea teribilă. Era prea ostenit pentru ca să se mai bizuie pe iuţeala reflexelor sale şi aşteptă moartea cu inima zguduită, în timp ce din ochi i se prelingeau lacrimi de durere şi compătimire pentru fata lui, care rămînea aici jertfă zadarnică a unei expediţii ce nu va aduce roade. Dar animalul nu căzu. Cînd îndrăzni să ridice ochii, îl văzu atîrnînd pe marginea prăpastiei cu capul bălăbănind în gol… Pe stînca ce străjuia valea, silueta dreaptă a unui om săgeta norii.

Deforme rămase cu privirea aţintită la el, aşteptînd parcă o lămurire asupra celor întîmplate. Şi omul coborî uşor, fără să se grăbească. După ce depăşi stîncile îl pierdu din vedere, apoi apăru ţinînd de mină pe Yvonne, care îl urma ca o umbră păşind uşor pe pămîntul nisipos şi nesigur ce cobora către vale.

Cînd se apropiară suficient ca să le poată distinge trăsăturile, Delorme rămase înlemnit… Nu era paleanropul la care se aşteptase, ci un om pe care îl cunoştea, pe care i se părea că-l cunoaşte de o veşnicie.

– Bună ziua, senor, rosti necunoscutul şi altceva nu putu spune.

Delorme căzu în braţele lui Pablo Da Silva.

PABLO DA SILVA FACE MĂRTURISIRI ŞI PUNE... CONDIŢII. O NOAPTE DE DRAGOSTE POATE SCHIMBA MULTE

Adăpostit pe înălţime, brazilianul prăvălise o stîncă în momentul cînd monstrul se avînta spre prăpastie. Spre marele noroc al profesorului, acest bolovan îşi atinsese ţinta, zdrobise sub greutatea-i teribilă coloana vertebrală a monstrului, care rămăsese agăţat sus cu trunchiul paralizat.

– Îmi salvezi viaţa pentru a doua oară, rosti emoţionat Delorme.

– N-ai să mai pleci, nu-i aşa? Trebuie să ne ajuţi, îl imploră Yvonne, agăţîndu-se de el.

– Iată-mă ajuns şef de trib tocmai pe mine, care fug de oameni! rîse Pablo, dar cercetînd starea mizerabilă în care se aflau cei doi redeveni grav. Caut să înţeleg cum aţi ajuns aici, explică el. Privirea îi alunecă peste feţele palide, îmbrăcămintea zdrenţuilă şi picioarele lor rănite.

– Mi s-au întîmplat lucruri care depăşesc înţelegerea mea, spuse eu tristeţe Delorme.

– V-am prevenit împotriva lui Bob Donald, spuse Pablo. Îl cunoşteam demult. E o poveste veche. Privirea i se întunecase. Buzele îi tremurau,

– Poate nu chiar atît de veche, şopti el cu voce gîtuită.

...Rătăceam pe atunci prin junglă şi eram în relaţii bune cu triburile din pădure... Jungla nu este un rai. Oamenii de acolo sînt în permanentă expuşi a muri de foame. Pe terenurile forestiere ei nu se pot ocupa nici cu agricultura, nici cu vînătoarea animalelor organizate în trupe mari, ci doar cu mica vînătoare, pescuitul şi culesul de fructe sălbatice. Vânatul se epuizează relativ uşor. Nici o lege nu-l protejează. Existenţa primitivilor în pădurile Americii de Sud este din cale afară de grea. Vînătorul de aici n-are ca cel din regiunea polară posibilitatea de a-şi păstra vînatul pentru perioada de lipsă. Temperatura

foarte ridicată a tropicelor face orice conservare imposibilă. Chestiunea hranei este preocuparea principală a primitivului. Toate acestea le ştiţi, nu-i aşa? spuse Pablo căutînd o confirmare în ochii profesorului. Ceea ce cunoaşteţi poate mai puţin este sufletul omului din pădure.

Lupta teribilă a indianului cu natura îl face blînd faţă de semenii săi, mai ales faţă de cei mici. Aţi observat vreodată infinita delicateţe cu care aceşti oameni îşi cresc copiii? I-aţi văzut jucîndu-se şi vînînd alături de ei ore întregi? I-aţi zărit veghindu-i de departe, gata să intervină la cea mai mică primejdie – cu dragostea, cu tandreţea nebună a celor ce ştiu că aici copiii mor ca păsările?

Indienii se obişnuiseră cu mine. Nu se mai ascundeau cînd treceam printre hutele[4] lor şi îmi lăsau copiii în grijă când porneau la vînat.

...Intr-o noapte, în mijlocul acestor bieţi oameni a apărut un alb. Era în slujba unei mari societăţi şi căuta pietre şi metale rare. Nu-mi amintesc ce nume îşi dădea pe atunci. Regiunea era bogată în asemenea minerale. Trebuia să plec. Dar înainte de asta i-am sfătuit pe prietenii mei indieni să nu mărturisească locul de unde îşi aduceau podoabele. Nu voiam să ajungă sclavi în minele de diamant. Cunoşteam prea bine condiţiile în care sînt puşi să muncească aceşti oameni fără apărare.

Cînd am revenit în trib, am aflat lucruri îngrozitoare. Abul torturase pe indianul care îi oferise adăpost în coliba lui şi pentru că nefericitul nu mărturisise nimic îl ucisese în chinuri groaznice. Dispăruse apoi înainte de ivirea zorilor, luînd cu el podoabele şi pieile de panteră găsite în hută.

Întîmplarea nu s-a sfîrşit aici. Cuprinşi de revoltă, tinerii din trib au plecat în urmărirea mizerabilului. Urmele lui

4 Hută - colibă

erau proaspete. Albul a părăsit însă în drum cîteva bidoane de whisky. Procedeul e vechi, l-au folosit mulţi de teapa lui. Împinşi de curiozitate, indienii s-au oprit, au băut şi cînd am revenit în trib, mamele şi taţii îşi plîngeau fiii. Nici unul dintre cei plecaţi nu se întorsese. Alcoolul conţinuse cianura de potasiu.

Delorme clipi des din gene.

– Am jurat prietenilor mei să-l ucid pe acel om dacă îl voi mai întîlni vreodată, spuse Pablo cu o intonaţie sălbatică. Mi-am călcat jurămîntul din pricina dumneavoastră. N-am vrut să vă las fără pilot pe asemenea meleaguri şi nu mi-am imaginat că se va purta la fel de mîrşav faţă de semenii lui albi. Dacă aş fi ştiut… Ochii brazilianului fulgerară sălbatic.

Se aşternu o tăcere apăsătoare. O boare de vînt răscoli firele de nisip, apoi totul amorţi în nemişcare.

– Ce o fi căutat alături de noi? întrebă într-un tirziu Delorme. De unde putea şti că o să întîlnim în cale melale şi pietre preţioase?

– Nu ştia nimic, dar trusturile nu pierd niciodată prilejul de a trimite un agent în cadrul explorărilor ştiinţifice, un om care să observe ceea ce neglijează oamenii de ştiinţă. Acest mizerabil va mai face mult rău.

– Poate că nu, replică profesorul. Bob Donald nu a luat cunoştinţă de calculele mele. Direcţia în care a luat-o nu îl va duce niciodată la destinaţie.

Brazilianul ascultă sentinţa profesorului fără să răspundă.

– De altfel nici noi nu sîntem mai fericiţi, oftă Delorme. Bine cel pufin că ne-am regăsit.

Pablo ezită.

– Am să accept tovărăşia dumneavoastră numai în schimbul unei făgăduieli.

– Vă cer, răspunse el privirii întrebătoare a profesorului, să nu comunicaţi nimănui descoperirile

dumneavoastră din această călătorie.

– Nu pot. Gemu Delorme.

– Societatea nu le merită, replică cu răceală Pablo.

– E prea multă ură în sufletul dumitale, Pablo. Dragostea şi ura dau tărie caracterului, dar în dumneata este prea multă ură. Eu sînt un servitor al ştiinţei. De ce aş mai trăi dacă descoperirile mele n-ar fi puse în slujba societăţii?

– Şi ce-o să facă societatea din ştiinţa dumitale, domnule profesor? izbucni Pablo. Probabil vreun boss american se va grăbi să cumpere aceste terenuri şi să construiască un hotel pentru vilegiaturiştii în căutare de senzaţii tari. Luptele de tauri, de cocoşi sau de cîini, după care se dau în vînt americanii, vor fi înlocuite aici cu acelea dintre reptilele gigantice. E mai original şi. în orice caz, doamnele nu vor mai fi silite să privească cu binoclul. Poate cîteva dintre aceste reptile vor fi transportate în menajerii. Oricum, specia lor se va stinge, şi peste un secol din formidabila dumitale descoperire va rămîne doar o tristă amintire.

Delorme îşi frîngea manile. Raţionamentele lui Pablo nu erau lipsite de temei.

Cu cîţiva ani în urmă, în insulele Comores, oamenii găsiseră supravieţuind o specie de peşte considerat dispărut de 300.000.000 de ani, iar într-una din insulele Filipine s-au mai găsit cîteva exemplare din admirabila Gloria Maris, moluscă cu una dintre cele mai frumoase cochilii marine. Era o specie veche. Profesorul îşi mai amintea de vînătoarea pornită atunci de directorii marilor muzee împotriva acestor bieţi supravieţuitori ai erelor trecute; bineînţeles, au reuşii să-i extermine într-un timp record.

– Se pare că omul cu armele sale moderne a contribuit să transforme în veritabile fosile animale care, deşi rare, existau, continuă ironic Pablo.

– Există suficiente exemple, recunoscu profesorul cufundat în amintiri. Prin 1872—1875 au murit în menajerii ultimele exemplare ale unei specii de zebră originară din sudul Africii. Acum 60 de ani s-a descoperit în Congo animalul Okopi crezut fosilizat de mii de secole. Făcea parte dintr-o familie vecină cu girafele, care şi ele, ca şi alte mamifere africane – elefanţi, rinoceri şi hipopotami –, sînt pe cale de dispariţie. Porumbelul călător din America, care în secolul trecut făcea voiaje în grupe de zeci de milioane, a devenit acum de negăsit.

Delorme recunoscuse aceste lucruri cu francheţe. Îşi dădea seama că într-o mare măsură brazilianul avea dreptate, dar i se cerea să renunţe la cea mai mare descoperire a vieţii lui.

– Voi organiza o expediţie ştiinţifică, încercă el să se apere. Voi interveni în presă pentru ca să obţin transformarea acestei regiuni într-un parc zoologic.

– Până ce savanţii dumneavoastră vor găsi fondurile necesare, se vor găsi alţii pentru care capitalul nu reprezintă o problemă.

– Domnule, întrebă intrigat profesorul, pentru ce ţii dumneata atît de mult la chestiunea aceasta? Te interesează în mod special ordinul saurienilor?

– Nu, recunoscu brazilianul.

– Atunci te interesează altceva ce presupui că se află în apropierea acestei regiuni? Cred că am ghicit, nu?

Pablo nu răspunse. O umbră de nervozitate îi înăspri trăsăturile.

– Vreau să te întreb ceva.

– Vă rog.

– Yvonne, eşti bună sa ne laşi cîteva clipe singuri? se adresă el fiicei sale.

Delorme se aşeză mai aproape de Pablo, care stătea sprijinit de stîncâ.

– Doreşti să-ţi petreci toată viaţa aici? întrebă el cînd

fata se depărtase destul.

– Urăsc civilizaţia în mijlocul căreia am trăit.

– Atunci pentru ce te-ai întors în mijlocul acestei civilizaţii, după ultima dumitale călătorie în junglă, dacă nu pentru a comunica rezultatul descoperirilor dumitale?

Pablo tresări.

– Nu te supăra, continuă necruţător profesorul. Aşa cum eşti acum cu părul şi barba netunse de luni de zile şi dezbrăcat de hainele acele? ultraelegante semeni foarte bine cu un om pe care l-am găsit – sînt cîţiva ani de atunci – în junglă, zbătîndu-se între viaţă şi moarte. Cînd te-am văzut coborînd de pe stîncă mi s-a părut că văd o stafie. Mă înşel?

– Nu, răspunse simplu Pablo.

– Deci dumneata şi Pedro Alberti sînteţi una şi aceeaşi persoană?

Pablo se trînti în nisipul fierbinte cu faţa în sus fixînd cu ochii lui negri cerul fără pată.

– Datoram foarte mult unuia dintre prietenii mei indieni. Era foarte bolnav; frigurile fac ravagii în regiunea asta. M-am dus să-i aduc medicamente.

Omul care străbătuse pentru o cutie de medicamente o distanţă incomensurabilă prin pădurea virgină spusese acest lucru cu acelaşi ton cu care un orăşean ar spune că s-a dus până la farmacie.

– Totodată am încredinţat totuşi cuiva descoperirile mele: mă refer la coordonatele geografice ale locurilor pe care le-am colindat şi la alte cîteva amănunte ce nu erau trecute în carnetul pe care, fără voia mea, l-ai descoperit dumneata. Nu urăsc oamenii, ci societatea în care am trăit. Am dăruit aceste date unuia dintre marile foruri ştiinţifice ale omenirii cu rugămintea de a nu le cerceta şi de a nu face uz de ele decît în momentul cînd din America Latină va dispărea capitalul care generează crima, lăcomia şi ura. Această libertate v-o acord şi

dumneavoastră.

– Un al doilea Romain Rolland?

– Poate.

Delorme căzu pe gînduri. Odinioară un alt mare savant şi prieten al indienilor, etnograful rus Maklai, hotărîse să înceteze publicarea articolelor sale pentru a nu primejdui viaţa şi libertatea celor care îl primiseră ca pe un frate. În America Latină, lucrurile nu se schimbaseră prea mult; Pedro Alberli avea temeiuri serioase ca să păstreze secretul ţinuturilor pe care le locuiau prietenii săi.

– Accept condiţiile dumitale, domnule Alberti, spuse Delorme într-un tîrziu, şi îţi las plăcerea să-i mărturiseşti singur fiicei mele adevărata dumitale identitate, continuă el cu un zîmbet semnificativ.

– Pentru ea, Pedro Alberti este un mit căruia îi atribuie calităţi pe care umila mea persoană nu le are, rosti el cu glas tremurat.

– Mă îndoiesc, zîmbi profesorul, n-a avut o mină atât de fericită din ziua…

– Cînd ne-a luat Bob Donald de pe reciful cu diamante, îl întrerupse Pablo. În seara aceea nici nu mi-a vorbit.

Delorme cunoştea de la Yvonne motivul tăcerii ei din seara aceea, dar socoti că atunci cînd intervine o neînţelegere între doi tineri e mai bine să şi-o lămurească singuri.

– În tot cazul, în noaptea aceasta veţi păzi focul împreună, hotărî el. Am trecut prin destule grozăvii azi şi vreau să-mi rezerv primul somn.

*

*   *

Yvonne trecuse prin multe încercări alături de Pablo şi totuşi în noaptea aceea se simţea stingherită. Ar fi vrut sa fie foarte frumoasă. Poate atunci s-ar fi simţit mai în largul ei. Nu-şi putea da seama că aşa cum era, cu buzele crăpate, cu părul ce-i învăluia umerii şerpuind

pînâ la brîu, cu fusta zdrenţuită peste picioarele goale, ea era o părticică din decorul acela fantastic şi că pentru Pablo ea reprezenta un detaliu fără de care întregul tablou ar fi fost lipsit de viaţă.

Era întoarsă cu spatele la el. Nu-l putea zări, dar îi ghicea prezenţa.

– Ce se întîmplă cu dumneata, Pablo?

– Privesc stelele şi mă gîndesc.

– La ce te gîndeşti, întreba ea întorcîndu-şi faţa spre el.

Ochii lui clipeau dureros.

– Sînt cu 10 ani mai bătrîn decît tine, Yvonne, şi acum îmi pari deosebit de tîmără. De fapt eşti încă o fetiţă. Am impresia că sosirea mea te-a cam speriat. Nu trebuie să te nelinişteşti din pricina mea.

Ochii ei străluciră prin întuneric.

– Ţin foarte mult la dumneata, Pablo.

Un zîmbet îi lumina obrazul.

– Nu mă mai compari cu idealul pe care ţi l-ai făurit despre un explorator italian?

Ea se gîndî o clipă:

– Pablo, nu vreau să te supăr, dar am început aproape să vă confund.

– Sfîntă intuiţie femeiască! izbucni Pablo.

– Nici un om nu ar fi putut fi mai bun şi mai curajos decît tine.

– Ştii că am fost gelos pe acel domn? întrebă Pablo, ridicînd din sprîncene. Dar asta… numai pentru că îi atribuiai calităţi de erou de basm pe care eu… în sfirşit… ştiam precis că nu le are. Mă puneai în inferioritate faţă de el, şi poate are să ţi se pară stupid, dar trebuie să-ţi mărturisesc că eu şi cu Pedro Alberti sîntem una şi aceeaşi persoană.

Yvonne se îmbujora ca para focului. Era el. Pedro Alberti era el.

Retrăi în gînd convorbirea lor de pe helicopter în care

ea îi declarare că îi admiră pe Alberti, şi la întrebarea lui dacă îl cunoaşte, ea, ca să nu pară ridicolă, îi răspunsese că l-a întîlnit la Marsilia.

– N-am fost niciodată la Marsilia, îi spuse el ghicindu-i gîndul. Tatăl meu era un cetăţean american de origine italiană. Mama mea era, după cum ţi-am spus, indiană. La 18 ani m-am îmbarcat pe un vas comercial şi am ajuns în Italia. Voiam să studiez etnografia. Universităţile din Lumea Nouă îşi închiseseră porţile în faţa mea. Pe pămîntul acela stăpînit odată de neamul maicii mele, eu, fiul unei indiene, eram un paria.

Tăcu o clipă, căutînd parcă să liniştească fiorul care făcuse să-i vibreze glasul, apoi continuă calm, convingător, cu privirea cufundată în ochii ei în care tremura o lacrimă ca roua în corola unei flori rare.

Când am intrat în rîndurile expediţiei care-şi propusese să exploreze regiunea izvoarelor Amazonului, abia îmi terminasem studiile, dar sufletul şi trupul meu erau călite de greaua experienţă care a fost viaţa mea de până atunci. Expediţia aceea a fost visul meu cel mai dorit. Am pătruns atunci alături de colegii mei italieni în inima pădurii virgine. Ani întîmpinat greutăţi, nu eram îndeajuns de pregătiţi. Ei s-au întors, dar eu am rămas. Dorisem dintotdeauna să cercetez oamenii şi locurile acelea. Şi am reuşit.

Ascultînd povestea omului din faţa ei, Yvonnei i se păru că-l vede aievea colindînd pădurea singur, tînăr, pîndit la tot pasul de primejdii fără număr, şi totuşi…

– Eşti atât de bun, Pablo, lasă-mă să-ţi spun aşa. M-am obişnuit cu numele tău.

– Yvonne!

– Te-am crezut într-o vreme un aventurier lipsit de scrupule. De ce te-ai ascuns de mine? îi spuse ea ca o mustrare gravă.

– Mă temeam. Erai atât de tînără… vocea îi tremură şi

continuă ca o şoaptă… şi te iubeam atît de mult…

Pablo îi luă mîna şi îşi lipi obrazul de palma ei întoarsă. Aburul nopţii plutea deasupra lor, acoperind nemărginirea cerului cu umbre tainice. O dîră de fum urca din focul de ieri, îndulcind atmosfera cu mirosul familiar şi aproape uitat al focului de lemne. Pe nesimţite, pătrunse în sufletul lor o linişte caldă ca presimţirea fericirilor viitoare Ceasurile treceau ca clipele şi ei se simţeau plutind în haos sub cerul albastru şi fără hotar.

– Îţi aminteşti de prima noastră întîlnire? „Vrei să vorbeşti cu mine, domnule Da Silva?” – o imită el zîmbind.

– Da, şi pe urmă am vorbit de Pedro Alberti. Mi-ai spus că dacă îi trimiteam o fotografie şi îi scriam că îl iubesc şi că îl aştept ar fi venii neapărat să mă vadă. Crezi că ar fi făcut într-adevăr aşa?

– Nu ştiu, dar acum ar veni în orice caz la un asemenea mesaj, de oriunde. Şi nici n-ar fi nevoie să-i mai trimiţi fotografia. E destul să închidă ochii ca să revadă zeci de imagini de-ale tale.

Ea zîmbi, dar unda de veselie din ochii ei dispăruse.

Yvonne îşi dădea seama că ar fi trebuit să fie foarte fericită şi totuşi o durere surdă îi strîngea coardele pieptului, un suspin o împiedica să vorbească. Stăruia în sufletul ei senzaţia de nesiguranţă pe care o încearcă orice femeie care îşi dă seama că pentru omul pe care îl iubeşte există lucruri mai importante decît dragostea ei. Ar fi vrut să-i spună şi se temea să nu pară pretenţioasă şi absurdă. Se temea şi de tonul ironic pe care îi vorbise de atîtea ori.

– Ai să rămîi la indieni? întrebă ea timid.

– Pentru asta am venit.

– Şi eu?

– Ai să uiţi. Viaţa ne obligă adesea să facem lucruri pe

care nu le credem posibile şi poate nici nu le dorim. Dacă vei avea nevoie de mine şi ai să mă chemi, mă voi întoarce, continuă el văzîndu-i ochii grei de lacrimi.

– Şi vei pleca iar?

– Acolo este locul meu. Un etnograf într-un birou este aidoma unui arbore în stepă, şi apoi jungla face parte din fiinţa mea. Mi-ar fi dor de pădurile ei fără de sfîrşit, de nenumăratele lacuri, de fluviile uriaşe şi cascadele lor, de mlaştinile întunecoase şi de splendoarea nemaivăzută a florilor. Iubesc imensele ei pajişti, animalele ei, şi iubesc mai ales oamenii ei cu suflet de copil şi inimă generoasă.

Ea acceptă sentinţa fără să tresară, doar mîna ei se zbătu ca o pasăre rănită de moarte, apoi se destinse şi rămase în nemişcare.

Privirea lui deveni gravă, îi urmărea cu încordare profilul, voia să-i vadă ochii, ei nu puteau să-l înşele, dar privirea ei obosită alunecă peste el fără să-l vadă.

Mărturisindu-şi hotărîrea de a rămîne în junglă printre sălbatici, Pablo păruse sigur de sine. Era lucrul pe care îl gîndise o viaţă întreagă. Numai în junglă se simţea liber şi tare. Niciodată nu concepuse altfel existenţa lui viitoare. Omisese o singură ipoteză – aceea ca o femeie se va îndrăgosti de el şi că pentru a-şi realiza totuşi idealul va fi silit să renunţe la fericirea hărăzită altor oameni. Luptase împotriva lui însuşi, căutase să. o îndepărteze pe Yvoune printr-o indiferenţă rece, fusese gelos pentru admiraţia ei pentru Pedro Alberti şi totuşi sperase, sperase până în momentul cînd pe stîncă, el încercase să-i zmulgă o mărturisire şi ea îl respinsese cu brutalitate. Mai tîrziu, sus, sub bătaia furtunii, i se păruse o clipă că sufletul ei s-a apropiat de-al lui şi sperase din nou, dar după ce venise Bob Donald, ea nu-i mai acordase nici o atenţie şi refuzase să-i vorbească în noaptea din ajunul plecării lui. Îşi spusese atunci că un suflet care se închide în sine însuşi nu poate să iubească

şi găsise puterea să se îndrepte singur spre destinul lui. Acum soarta i-o scosese din nou în cale şi el o iubea… şi trebuia să o lase să plece.

– Bine, Pablo, şopti ea şi întoarse capul pentru a-i ascunde lacrimile pe care nu le mai putea opri.

Dacă Yvonne şi-ar fi trecut zile întregi încercînd să-l convingă pe Pablo de cruzimea hotărârii lui, ea nu l-ar fi putut mişca mai mult decît prin acest mic gest feminin şi cald. Pablo nu mai putu rezista. O luă în braţe şi se simţi cuprins de toată bunătatea şi căldura pe care generaţiile au îngrămădit-o în sufletul omenesc.

Pedro Alberti, omul care luptase cu sine însuşi, cu societatea în care se născuse şi biruise pericolele pădurii virgine, era înfrînt.

– Te-am iubit, rosti el cu glasul tremurat, te-am iubit dintotdeauna şi mereu, mai mult decît mi-aş fi putut închipui că un om este în stare să iubească. Glasul îi tremură şi se stinse, dar în privirile lui ea citi toată adoraţia pe care o simţea pentru ea şi pe care nimeni şi nimic n-o mai puteau ascunde.

DELORME CERCETEAZĂ ÎMPREJURIMILE. DIN NOU LA DRUM. O PLUTĂ ÎN VOIA APELOR

Profesorul se trezi cel dintîi. Pentru prima dată, după atîta vrane de zbucium, reuşise să doarmă bine. Regăsirea lui Pablo şi descoperirea adevăratei lui personalităţi îl făcuseră să recîştige încrederea în oameni şi, o dată cu aceasta, încrederea în sine însuşi. Sub influenţa acelui om tînăr, puternic, obişnuit cu jungla şi aventura, integru şi sincer, el se simţi în stare să primească lupta cu natura sălbatică şi să spere în salvarea micului grup.

Delorme ieşi de sub steiul care îl adăpostise, trecu cu paşi uşori pe lîngă cele două străji care dormeau tun şi

începu să cerceteze atent regiunea.

Se găseau într-un fel de vale ce semăna oarecum cu căldările glaciare pe care le întîlnise în Alpi. Un brîu lat de aproape 100 în, acoperit cu nisipul mărunt, care, în căderea din ajun, fusese salvarea profesorului, mărginea această rotondă.

Nisipul provenea probabil din torentele care, în vremea ploilor spălaseră peretele stîncos ce înconjura din trei părţi valea deschisă la picioarele lui. Cîteva sute de metri mai la stîngă se zărea şi în acelaşi timp se auzea un torent rostogolit de pe podişul de pe care veniseră cei trei călători.

Pentru a vedea mai bine, Delorme merse prin nisipul moale, ce începea să se încălzească sub soarele puternic, pînă la marginea brîului nisipos.

Aici văzu că valea care se deschidea la picioarele lui era accesibilă din locul în care se aflau şi că se lăţea foarte mult, luînd proporţia unei cîmpii.

Întinderea aceasta acoperită încă de aburii dimineţii părea brăzdată de ape.

Profesorul se aşeză pe o piatră şi admiră această măreaţă privelişte a imensităţii de piatră din care se ridicau necontenit aburi ca nişte pachete de vată purtate jucăuş de vint.

Delorme se gîndi la viaţa lui, în întregime închinată cunoaşterii unui trecut ce se lăsase atât de greu dezvăluit, la nenumăratele greutăţi învinse şi, în sfîrşit, la omul ce dormea împăcat, ţinînd în braţe pe propria sa fiică.

Pedro Alberti, insul care suferise în sînul civilizaţiei şi se considerase croit pe o singură dimensiune – ura împotriva acestei civilizaţii –, descoperise acum că este capabil să iubească cu aceeaşi patima cu care se crezuse odinioară menit să urască. Caracterul lui Pedro se împlinise, şi Delorme era mulţumit de noua lui

fizionomie.

Pedro putea rămîne în mijlocul junglei pentru a studia în numele ştiinţei viaţa indienilor sau pentru a-i ajuta, dar nu mai putea să uite că oamenii nu se pot pătrunde de măreţia vieţii decât mergînd alături de ea, nu dispreţuind dragostea, ci răspîndind-o. Mai devreme sau mai tirziu, el avea să-şi dea seama că nu izolîndu-se în întunecimea junglei va reuşi să-şi ajute prietenii, ci luptînd alături de milioane de oameni înzestraţi cu aceeaşi generozitate. Delorme mai ştia că omul de ştiinţă din Pedro avea datoria să lupte pentru a putea da în vileag cît mai curînd rezultatele pasionatelor sale descoperiri şi, în dimineaţa aceea liniştită, bătrînul căpătă siguranţa că Pedro Alberti va izbuti să îndeplinească această datorie.

*

*   *

Soarele se ridicase destul de sus pe bolta cerului cînd profesorul hotărî să-i scoale pe cei doi tineri pentru a face un plan de drum.

Revenind sub stei, Delorme îl trezi mai întîi pe Pedro.

– Iartă-mă că te trezesc, şopti el scuturîndu-i uşor umărul, dar e tîrziu şi ar trebui să pornim.

Pablo sări în picioare ruşinat de faptul că adormise în timpul pazei.

– Uite ce este, se grăbi Delorme să-l scoată din încurcătură. Am încercat să-mi dau seama încotro putem să ne îndreptăm. În faţa noastră se găseşte o vale largă care se deschide într-o cîmpie cu mai multe ape curgătoare. Ar trebui, cred, să mergem într-acolo. Îmi închipui că nu riscăm să ajungem în era primară, deşi – după cum am apucat-o – nici asta nu ar fi exclus.

– La urma urmei, spuse Pablo zîmbind, mai periculos ca în secundar nu poate fi. Cursul unei ape reprezintă într-adevăr o soluţie care ne poate scoate din încurcătură.

Ideea trebui acceptată neexistînd de altfel prea multe

soluţii, aşa că o sculară pe Yvonne şi începură pregătirile de plecare.

Trebuiau luate provizii pentru drum, deoarece nu se ştia cît va dura călătoria, şi nici ce vor găsi pe parcurs.

Pablo se urcă înapoi pe stîncă şi aduse două transporturi de carne din depozitul pe care îl oferea tiranozaurul doborît în ajun. Carnea fu bine friptă la un foc din crengi şi ferigi uscate, şi pe la amiază micul grup fu gata de drum. După un coborîş repede şi obositor, ajunseră în firul văii. De aici drumul era mai uşor, deşi cîteva stînci care închideau trecerea îi obligară la ocoluri mari.

După cîteva ore de mers, ieşiră din valea care se lărgea mereu şi avură în faţa lor cîmpia întinsă.

Stîncile mari se răreau din ce în ce mai mult.

La orizont se vedea o pîclă deasă de nori apropiaţi şi joşi, nori pe care îi avuseseră în faţă tot drumul.

– Mi se pare curios cum pot sta norii aceştia deasupra unei cîmpii. Vîntul ar fi trebuit să-i alunge de mult, rupse Yvonne tăcerea, oprindu-se din mers.

Bărbaţii se opriră şi ei.

– Într-adevăr, aceşti nori mă intrigă şi pe mine de azi dimineaţă, replică profesorul. Parcă ar sta agăţaţi de ceva, atât sînt de nemişcaţi.

– Din întîmplare, cred că aţi găsit tocmai soluţia, spuse Pablo. Sînt aproape sigur că avem în faţă un şir de munţi care reţin aceşti nori. Poate că aceşti munţi reprezintă tocmai hotarul acestei lumi de basm şi de infern în care sîntem prinşi de atâta timp, continuă el căutînd-o din ochi pe Yvonne, către care era îndreptată această încurajare.

– Dar asta ar însemna că nemaipomenita noastră, aventurii se apropie de sfîrşit! exclamă ea.

– Draga mea, pînă la acei munţi mai avem cam două zile de mers şi surprizele pe care ni le-a oferit această

regiune poate că nu s-au sfîrşit.

– Sînt de părere, interveni Delorme, să ne şi fixăm itinerarul aproximativ, deoarece peste o oră de mers va dispărea perspectiva pe care o avem acum asupra cîmpiei.

Pîrăul pe albia căruia coborîm pare că se varsă în apa aceea mare cât un fluviu, spuse profesorul arătînd în depărtare pînza argintie a unei ape largi şi domoale.

Pablo privi atent cîmpia care se desena la picioarele lor.

– Am impresia că toate apele din regiune converg către fluviul acela, care, după cît se poate vedea de aici, curge chiar în direcţia în care presupunem că se află munţii, adăugă el.

Înainte de căderea serii, cei trei călători hotărîseră de comun acord să-şi taie drum către apa cea mare din cîmpie, pentru ca să înainteze apoi paralel cu ea, către hotarul pe care un şir de munţi îl puneau între această rezervaţie a erei secundare şi restul lumii.

*

*   *

După două zile de drum, pîrîul pe al cărui curs călătoriseră se lăţise simţitor datorită afluenţilor pe care îi primea din ambele părţi.

Peisajul era monoton. Mereu aceeaşi pădure nesfîrşită cu vegetaţia ei înaltă uneori de 60 m, cu excrescenţele ei monstruoase, cu arbuştii ei întortocheaţi ce luau forme aproape drăceşti pentru a ajunge la lumină şi aer. Vegetaţia aceasta se boltea deasupra rîului, se întindea către mijlocul lui şi uneori circula chiar pe apele lui sub forma unor insule plutitoare, zmulse de vrăjmăşia apelor. De pe înălţimi se zăreau tot mai bine munţii, a căror existenţă călătorii la început doar o presupuseseră.

Către seară, rîul se lăţise, ajungînd să aibă pe alocuri aproape 100 m, Afluenţii mari şi repezi deveneau din ce

în ce mai greu de străbătut începuse să se însereze cînd cei trei călători ajunseră la un astfel de afluent pe care adîncimea şi lăţimea sa îl făceau de netrecut. Pablo încercă să găsească un vad, dar curînd se lăsă păgubaş.

– Trebuie găsită o altă soluţie, problema trecerii apelor se va pune de acum încolo mereu, conchise el.

– De ce nu am încerca la urma urmei să ne confecţionăm o plută sau ceva asemănător cu care să coborîm rîul, sugeră Yvonne.

– Oul lui Columb în ţara lui Columb! exclamă vesel Pablo. Ideea este colosală. Vom putea călători rapid, comod şi sigur pînă la destinaţie.

– Văd că ai început să vorbeşti gen reclamă comercială, se cunoaşte că ne apropiem de oraşe, spuse Delorme zîmbind. Ideea este într-adevăr foarte bună, continua el, şi trebuie să o punem în aplicare cît mai repede cu putinţă.

– Cu ajutorul securii de defrişat, hotărî Pabio, o să tăiem copaci potriviţi pe care apoi îi vom lega bine cu coajă de copac şi liane. Pluta trebuie să fie foarte solidă, deoarece nu putem şti ce fel de albie are apa aceasta, mai ales cînd străbate lanţul muntos. Sînt din ce în ce mai sigur că acest rîu şi-a tăiat un defileu prin munţii din faţa noastră, nu se poate să se oprească aşa deodată la poalele munţilor.

Cei trei se apucară de lucru şi datorită iscusinţei lui Pablo, care deprinsese de la indieni arta de a construi o plută cu mijloace primitive, către seară trunchiurile curăţate se aflau îngrămădite la mal. Copacii urmau să fie lăsaţi în apă a doua zi în zori. Tot în apă urma să se facă şi legarea trunchiurilor unul de altul, deoarece operaţia devenea astfel mult mai uşoară.

Cînd fu gata, pluta măsura 12 m în lungime, iar lăţimea ei era de 4 m în faţă şi vreo 5—6 în în spate. Fusese prevăzută o cîrmă, un fel de vîslă, cu care se putea, cu

mari eforturi, mişca pluta la stînga sau la dreapta.

Puţinele lucruri pe care le mai aveau fură îmbarcate în grabă. Cu emoţie în suflet, făcură primele manevre şi pluta coborî, dusă de unda repede a rîului. Panorama rămase neschimbată cîteva zile. Aceeaşi pădure fantastică şi munţii în faţă. Din ce în ce mai aproape.

Călătorii erau din nou cuprinşi de îndoială. Bucuria de la început, speranţa că poate vor reuşi să se salveze din această regiune netrecută pe nici una dintre hărţile pămînteşti fu dublată treptat, de teama necunoscutului.

Posibilitatea de a traversa munţii! Aceasta era chinuitoarea problemă la care aproape nu îndrăzneau să se gîndească şi care răpise liniştea acestor oameni atât de încercaţi.

Delorme observase un lucru pe care se forţa să-l acopere printr-o veselie zgomotoasă, neobişnuită firii sale. Sforţările lui erau însă zadarnice. Pablo şi mai tîrziu Yvonne nu întîrziară să-şi dea seama că în peretele de stîncă din faţa lor nu se zărea nici un defileu prin care s-ar fi putut strecura cantitatea imensă de apă pe care navigau de cîteva zile.

Incertitudinea lor crescu cînd văzură că fluviul oprit de barajul de stîncă se revarsă peste maluri transformîndu-se într-un lac de necuprins spre al cărui centru îi purta un curent slab ameninţînd din clipă în clipa să se oprească. Momentul acesta nu întîrzie, pluta se opri şi rămase aşa împinsă doar de o slabă derivă care o conducea undeva către ţărmurile nevăzute.

Deasupra lacului dogoarea deveni atît de puternică, de parcă soarele necruţător ar fi aprins suprafaţa apei.

Pablo se ridică în picioare şi, cu mîna streaşină la ochi, privi întinderea lucie. Apoi trecu la cîrmă şi făcu sforţări desperate de a menţine pluta în centrul lacului, de a o îndrepta către o suprafaţa pe care trunchiurile putrezite cărate de apă continuau să circule împinse de un curent

uşor.

Delorme îl ajută. Îşi dădea seama că, atîta timp cît vor face eforturi, speranţa slabă care îi anima nu va pieri şi că, în ciuda evidenţei, fiecare speră că celălalt ştie mai mult decît el, că poate să-i salveze. Insă în momentul în care extenuaţi vor înceta să mai lupte, totul va fi pierdut.

O zguduire uşoară clătina pluta. O ezitare – o lovitură de vîslă – apoi pluta se învârti în loc cuprinsă de un curent mai puternic şi începu din nou să înainteze.

– Lacul are ieşire, spuse Pablo, şi cred că ea se găseşte între cele două stînci spre care sîntem purtaţi acum de curent. Altfel nu se explică faptul că, deşi sîntem în mijlocul lacului, curentul este totuşi puternic.

– Ai dreptate, să vedem numai ce ne aşteaptă după aceste stînci, răspunse Delorme.

Pe măsură ce se apropiau de munţi, curenţii devenea din ce în ce mai tari. Pluta era purtată spre o deschidere de circa 20 m în stîncă.

– Trebuie neapărat să ne oprim, spuse repede profesorul. Nu-mi place deloc această poartă îngustă pe care urmează să se strecoare o mare de ape.

Pablo, care îşi dăduse şi el seama de primejdie, încercă să abată pluta din curent cu ajutorul cîrmei.

Eforturile rămîneau însă infructuoase, stîncile se apropiau văzînd cu ochii, curentul devenea tot mai puternic. Un zgomot surd, şi Pablo căzu pe spate. Din cauza presiunii prea mari la care fusese supusa, cîrma se frînsese.

– S-a terminat, spuse consternat Delorme, făcînd cîţiva paşi spre mijlocul plutei unde se aşeză obosit lîngă Yvonne. Nu ne rămîne decît să aşteptăm liniştiţi desfigurarea evenimentelor. Vino şi dumneata aici, Pablo! Locul acesta prezintă mai multă siguranţă. Ar fi bine să luăm asupra noastră lucrurile mai importante. Să sperăm că vom mai avea nevoie de ele. încheie el cu o voce care

nu prevestea nimic bun.

Pregătirile se făcură repede. Acum toţi trei stăteau cu câte un sac în spate în mijlocul plutei care intrase în defileul dintre stîncile de la marginea lacului

Ieşirea din lac fu însoţită de cîteva zguduituri datorite trecerii plutei peste deuă sărituri-praguri de piatră de câte 2 m –, mici cascade, peste care apele se rostogoleau cu zgomot. Abia acum putură vedea nefericiţii pasageri ce îi aşteaptă. În faţa lor se deschidea un defileu ai cărui pereţi păreau a fi tăiaţi în stîncă. Angajată de curent, pluta pătrunse în acest coridor îngust. Apa învolburată de stîncile de pe fundul albiei zvîcnea printre butuci. Stîncile ieşite din loc în loc, hîrjîitul intermitent ai trunchiurilor plutei de pietrele de pe fund erau pricină de permanente temeri.

Din cauza acestor lovituri, legăturile plutei începură să slăbească.

– Dacă ar apărea un mal, o platformă în pereţii aceştia blestemaţi, am putea sări jos, părăsind pluta în voia apei, spuse Delorme... Legăturile acestea nu vor putea rezista la infinit şocurilor la care sînt supuse.

– Ţineţi-vă bine! ţipă Pablo. Intrăm în perete.

Rîul făcea un ocol spre stîngă destul de larg de altfel şi curentul proiectă pluta de peretele de stîncă din malul drept. Cei trei căzură unul peste altul. Un şoc, pîrîituri puternice, pluta se opri pentru un moment, apoi îşi continuă infernala ei cursă.

– Am scăpat deocamdată, spuse cu un oftat de uşurare Pablo, care se sculă primul din căzătură. Numai că s-a întîmplat ceva şi nu ştiu ce, s-a schimbat ceva pe plută.

– S-a micşorat, răspunse Delorme cercetînd cu atenţie platforma de lemn. Legăturile de la margine n-au rezistat şocului şi am pierdut cîţiva buşteni pe drum. Încă vreo două întoarceri din astea şi rămînem fără plută.

Călătoriseră astfel cîteva ore. Pluta avea acum un

aspect jalnic. Deodată, la vreo 200 m de ei, se întrezări o nouă săritoare, care, judecînd după felul cum se învolbura apa şi după zgomotul surd provocat de căderea torentului, părea mai mare ca toate cele de pînă acum, dar ceea ce îi înspăimîntă de-a binelea era faptul că, la vreo 100 m după această presupusă săritoare, pereţii înalţi al văii se închideau în faţa lor nemailăsînd nici o trecere. Nimeni nu scoase un cuvînt, dar pe feţele lor se putea citi groaza. În fracţiuni de secundă le trecură prin minte zeci de gînduri, de ipoteze, care de care mai fantastice.

Pluta ajunsă la marginea săritoarei începu să se plece, angajându-se în vîltoarea apei care cobora brusc vreo 4 m. În acel moment avură şi explicaţia pentru care îşi frămîntaseră atîta mintea.

Ceea ce văzură întrecea cele mai sumbre presupuneri. O grotă mare se deschidea în faţa lor şi în ea intra, vijelios, rîul.

– E un rîu subteran, culcaţi-vă pe plută şi ţineţi-vă bine de bîrne, avu timp să strige Pablo înainte de a fi atraşi în marea grotă.

Nu-şi dădeau seama de când călătoreau prin bezna de nepătruns. Aerul era din ce în ce mai greu, mai apăsător. Pluta îşi continua în neant raidul diabolic. Lovindu-se de stînci, trecînd peste săritori, într-un iureş nebun. Zgomotul produs de apă, care şi afară era destul de puternic, era amplificat aici la proporţii de tunet.

De la intrarea în tunel nu vorbise nimeni; toţi erau sub tensiune, crispaţi, căutînd să-şi alunge din minte gînduri funeste. Cum vor ieşi, avea oare rîul vreo ieşire sau se pierdea în străfundurile pămîntului?

Pablo îşi aminti că indienii povesteau că în anumite locuri dacă puneai urechea la pămînt se auzeau cascadele subterane ale unor cursuri de apă ce mergeau undeva în fundul pămîntului.

Simţi în palmă mîna udă a Yvonnei şi, asemenea orbilor, îşi dădu seama că palma lui, devenită dintr-o dată foarte sensibilă, percepea fiecare tresărire a mîinii ei.

Înţelese graiul degetelor care, scăpînd controlului voinţei, se întindeau şi se crispau sau tremurau uşor reflectînd toate emoţiile ei. Avu impresia că palma lui a devenit singura sa legătură cu mediul exterior şi că ţine în ea lucrul cel mai preţios care îi rămăsese: sufletul rar al femeii pe care o iubea. Apoi mîna ei rămase liniştită, inertă şi el se sperie ca şi cum ceva din fiinţa ei ar fi murit.

– Nu mai e nici o speranţă! şoptiră buzele ei cu voce resemnată şi stinsă. Nici o speranţă, repetă ea din nou, de asta dată cald şi duios, în timp ce mîna ei făcu o sforţare pentru a o strînge pe a lui ca într-un ultim legămînt.

Deodată se simţi o zguduitură puternică, pluta se lovi de unul dintre maluri şi legăturile se desfăcură.

În momentul în care Pablo se rostogoli în apă auzi strigătul sugrumat al Yvonnei. Cu eforturi desperate căută să rămînă agăţat de bîrna pe care stătuse mai înainte, dar se izbi de o stîncă şi îşi pierdu cunoştinţa.

UN FLUVIU CAPRICIOS. ÎMPĂRĂŢIA ÎNTUNERICULUI. LACRIMI SINCERE - PRIETENII VECHI. CRED ÎN TĂRIA SENTIMENTELOR

Cînd se trezi văzu că este culcat pe un mal cu nisip fin, în care corpul i se scufundase puţin, dîndu-i senzaţia unui culcuş odihnitor. Lumina era slabă şi difuză. Uitîndu-se împrejur, văzu că se găseşte într-o peşteră, în care lumina pătrundea prin cîteva fisuri din tavan. Era nedumerit: ce căuta el acolo? În apropierea sa se afla o

piatră de sacrificiu şi reprezentarea zeului întunericului – un lanzon. Lui Petro Aibertj îi era familiară imaginea acestui ac lung, fixat între sol şi plafon, ce susţinea un cap mare de felină stilizată, înconjurat de şerpi. Să fi visat oare totul – călătoria prin ere apuse, profesorul, Yvonne?…

Un lucru era sigur, se afla în peştera închinata zeului întunericului, în care el găsise însemnarea preotului incaş. Această peşteră îl nedumerise alunci prin faptul că rîul din ea transporta uneori oase de reptile din alte timpuri.

Gîndurile începură să i se limpezească. Se sculă repede şi căută să dea de urma fetei şi a profesorului.

Nu trebui să caute mult. În apropierea locului unde se afla el văzu un rest de plută pe care cei doi naufragiaţi zăceau în nesimţire.

Pablo fu cuprins de o bucurie neţărmurită.

– Trăiesc. Trebuie să trăiască! îşi spuse el, aruncîndu-se în apă fi înotînd spre restul de plută.

Ajuns aici, încercă să împingă buştenii spre mal.

*

*   *

La al doilea strigăt al condorului, Ponoko aruncă rădăcinile de manioca pe care le smulsese cu multă trudă din tufişurile baricadate de rădăcini. Pe chipul lui se citea atenţie şi o oarecare nervozitate, la luminiş o zări pe femeia sa storcînd un morman de rădăcini tocate mărunt. Mişcările ei tărăgănate trădau oboseala. Era o muncă grea, dar sucul otrăvitor trebuia stors bine din rădăcinile de manioca înainte ca acestea să fie transformate în făină. Alături de el, fetiţele se ascunseseră şi visau sub frunzele fine în formă de stea ale unui desiş, iar în depărtare se auzeau strigătele războinice ale fiului său Kali şi rîsetele zburdalnice ale băieţilor care se jucau în pădure.

Totul părea ca de obicei, dar Ponoko nu se decise să-şi continue munca. Era un indian înalt, cu spatele lat şi picioare subţiri. Faţa tumefiată şi ochii umflaţi îi dădeau un aspect bolnăvicios, deşi reflexele şi gesturile sale iuţi şi sigure dovedeau că Ponoko nu se lăsa copleşit de slăbiciunea trupească.

Cînd strigătul condorului răsună din nou, el îl ascultă atât de nemişcat încît părea că şi inima încetase să-i mai bată, dar, cînd ultimul sunet se stinse, sări ca un arc, scoţînd un strigăt ascuţit ale cărui inflexiuni modulate se pierdură departe în pădure. Acum Ponoko ştia de unde venise sunetul şi se îndrepta ca o furtună într-acolo. Străbătu în fugă pădurea şi coborî aproape rostogolindu-se către fluviul din vale. Se aruncă în apă şi înotă împotriva cursului până la peştera ce comunica cu străfundurile pămîntului.

Sub lumina filtrată de fisurile plafonului de piatră, indianul îl zări pe fratele său alb tîrît sub restul de plută pe care încercase cu sforţări aproape supraomeneşti s-o abată din curent. Părăsit de puteri, albul putea fi dintr-un moment în altul zdrobit de colţurile de stîncă de pe fundul apei. Ponoko se repezi într-acolo şi smulse trupul de sub pluta pe care nu voia sa o părăsească în voia curentului. Ponoko spinteca apa trăgînd după sine pe omul care trăise ani de zile în huta lui, care suferise alături de el şi de ai lui şi făcuse totul ca să le uşureze viaţa. Îl depuse pe nisipul moale şi se aplecă să-i mîngîie faţa.

– Sora mea, tatăl meu, cascadele, gemu Pablo, înainte de a-şi pierde din nou cunoştinţa şi mintea simplă a lui Ponoko înţelese că cei doi albi rămaşi pe plută erau doi oameni pe care fratele lui îi iubea aşa cum îl iubea pe el şi că el dorea ca ei să fie salvaţi de pe restul de plută, înainte ca aceasta să treacă prin cele trei cascade care ar fi sfărîmat-o şi i-ar fi ucis. Bucăţile de lemn se

depărtaseră prea tare pentru ca să le mai poată ajunge. Atunci din gîtul lui se revărsară o multitudine de sunete – imitînd strigătul condorului – clipocitul apei – susurul crocodililor – mugetul cascadelor şi din nou strigătul condorului, semnul de mare primejdie, iar rezonanţa teribilă a peşterii transmise aceste semnale până departe.

*

*   *

Yvonne n-a povestit nimănui ce a simţit trezindu-se în apa rece ca gheaţa şi legată de spatele unui indian vînjos sau la mal, cînd s-a văzut înconjurată de ceata neastîmpărată a copiilor care ţipau şi gesticulau într-un vacarm înfricoşător. Faţa ei n-a schiţat nici un gest atunci cînd l-a zărit pe Pablo, care trezit din leşin o aştepta într-una dintre hutele indienilor. Ea s-a ghemuit în braţele lui şi a adormit fără ca să aibă măcar puterea să întrebe de starea tatălui ei, căruia în aceeaşi hută indienii îi administrau băutura denumită de ei kachiri.

*

*   *

În zilele următoare, Delorme făcu eforturi să pară sănătos. Deşi picioarele îl trădau şi se clatina atunci cînd încerca să facă cîţiva paşi, el se arata interesat de tot ce vedea în jur, căuta să reţină tovărăşia copiilor arătîndu-le jocuri noi şi se supuse docil tratamentului impus de Pablo.

Spre deosebire de el, Yvonne, deşi vizibil nu părea suferindă, nu reuşise să se dezmeticească din puternicul şoc nervos prin care trecuse. Cufundată în aceeaşi stare de depresiune manifestată la trezirea ei din leşin, Yvonne privea cu o fixitate stranie neînţeleasa lume din jurul ei.

Jocurile copiilor nu reuşiră s-o facă să zîmbească şi nu se arătă interesată nici de tamanoarul[5] care, cu puiul său

---

5 Tamanoar, mamifer fără dinţi din America tropicală,

purtat pe spinare, se ospăta dintr-un cuib de furnici, nici de puiul de jaguar ce se odihnea pe una din frunzele plutitoare ale minunatei Victoria Regia.[6]

Numai lipsa lui Pablo o făcea să manifeste oarecare nelinişte atunci cînd acesta o părăsea pentru cîteva minute.

– Încearcă să mă înţelegi Yvonne! îi spuse el, într-o zi, după ce o conduse pe malul apei şi îi ajută să se aşeze pe o piatră. Va trebui să părăsiţi regiunea asta, tu şi tatăl tău.

– Mă laşi singură acum?

Pentru prima dată în ultimele zile, el îşi dădu seama că ea îl înţelege şi că vorbele lui nu mai alunecă în spaţiu fără ca ea să le perceapă.

*

*   *

– Batrînul are febră, şi tu, Yvonne, va trebui să te odihneşti şi să te gîndeşti…

– Dar tu? şopti ea şi începu să plîngă încetişor.

Privirea lui îmbrăţişă întreaga ei fiinţă într-o mîngîierea desperată.

– Doamne, ai milă de mine! izbucni el. Te implor, nu plînge! Îmi frîngi inima. Voi veni, trebuie să fii sigură de asta.

Tăcu, dar sub această tăcere încordată se simţea forfota nevăzută a sentimentelor ascunse, a dorinţelor şi gîndurilor care se înfruntă şi lupta.

Ei vorbi, în sfîrşit, cu o voce calmă şi tristă.

– Mi-am dat seama… nici nu-ţi închipui grozăvia lucrurilor de care mi-am dat seama. Cînd am plecat de

---

denumit şi „mare mîncător de furnici (myrmecofago). Are o limbă lungă şi lipicioasă, pe care se prind furnicile

6 Victoria Regia, plantă acvatică, ornamentală, din familia Nimfeaceelor (dicotiledonată). Frunzele ei pot atinge un diametru de doi metri. E denumită şi „porumb de apă”

aici acum trei ani, în tribul acesta vieţuiau 160 de oameni maturi şi nenumăraţi copii. Trăiau exclusiv din vînat. I-am îndrăgii şi i-am învăţat să prepare manioca, care este hrana de bază a altor triburi, i-am învăţat să usuce carnea şi să prepare din ea pemmican şi am crezut că salvîndu-i de flagelul foametei, ferindu-i de a mai fi la discreţia vînatului le-am făcut un mare bine.

Yvonnei i se păru că-l aude rîzînd. Fruntea îi era încreţită, buzele îi tremurau. Buzele lui semănau cu acelea ale unui bolnav; pline de febră şi palide.

– Ei bine, m-am înşelat. Din loc de indieni n-au mai rămas decît 6 oameni maturi şi cîţiva copii, restul au murit ca muştele – de vomito negro -înfricoşătoarea febră galbenă. Mlaştinile astea sînt un focar de infecţie şi de boală.

Tatăl tău avea dreptate, ceea ce am făcut eu este o faptă de om nebun, ştiu acum că nu aducînd medicamente la 2—3 oameni şi învăţîndu-i cîteva reţete culinare poţi pretinde că lupţi pentru binele indienilor.

Va trebui să mă adresez omenirii întregi, să strîng alături de mine pe toţi acei ce vor vrea să mă asculte. Să se termine o dată cu rezervaţiile şi cu înfricoşătoarea dramă care se petrece aici în umbra pădurii virgine.

Dar acum tu trebuie să mă înţelegi, i se adresă el coborînd vocea. Voi rămîne cîtva timp aici, voi încerca să-l vindec pe Ponoko de frigurile care îi macină sănătatea şi să le găsesc celor rămaşi un loc mai sănătos. Le datorez asta fie numai pentru faptul că mi le-au salvat pe tine.

Este ultimul lucru pe care îl mai fac pentru ei. După asta nu voi mai aparţine unui singur trib, ci mă voi dărui tuturor indienilor deposedaţi de pămîntul pe care s-au născut şi împinşi în alte asemenea locuri nesănătoase, unde trăiesc aceeaşi îngrozitoare dramă.

– Cînd plecăm? întrebă Yvonne.

Pablo o privi cu admiraţie.

– Yvonne, nu-mi vine să cred ca atunci cînd te-am cunoscut erai abia un copil.

– Şi tu un nesuferit, îi răspunse ea bosumflată!

*

*   *

Pluta lucrată cu măiestrie de indieni fusese desprinsă de mal şi împinsă în mijlocul curentului cu ajutorul furcilor. Zorile se îngînau cu noaptea mai întunecată sub bolta deasă a pădurii decît oriunde altundeva.

Indienii îşi conduseseră oaspeţii cu făclii. Ponoko şi doi tovarăşi de-ai săi se urcaseră pe plută. Ei aveau să-i conducă pe Delorme şi pe fiica sa pe un drum îndelungat şi sinuos pînă aproape de oraşul Madre de Dios.

Îşi luară în grabă rămas bun şi pluta, împinsă în mijlocul curentului, începu să capete viteză.

Cei rămaşi pe mal agitau făcliile în semn de adio. O boare de vînt clătina bogăţia de serpentine a pădurii virgine. Delorme privi pentru ultima oară făcliile strălucind printre arbori. Zări ridicîndu-se deasupra stelelor colina sub care se afla peştera fabuloasă şi îşi luă rămas bun de la locurile stranii în care îl adusese întîmplarea.

Revăzu în gînd toată călătoria lui de la plecarea din Pernambuco, zilele de tragică deznădejde şi descoperirile sale, recompensă a zilelor de suferinţe. „Alături de multele experienţe trăite, ele constituie tot ceea ce este mai preţios pentru mine, gîndi el; căci la baza întregii noastre vieţi există o mare dorinţă de a cunoaşte căreia nimeni nu-i poate rezista”.

Yvonne urmărea singura făclie care mai rămăsese, ştia cine este purtătorul ei şi îl vedea urcînd în creştetul colinei pentru a-i transmite cât mai departe ultimul său salut.

În spatele lui, un roşu palid lumina depărtările acelei zile cenuşii şi calde. Pe creştetul colinei se contura acum

doar o siluetă subţire, agitînd o luminiţă din ce în ce mai mică.

Îşi dădea seama că inima lui este alături de ea şi că el va veni cîndva să o întrebe dacă îl mai aşteaptă şi îl mai iubeşte, şi Yvonne înţelese că el dorea ca ea să ia această hotărîre, eliberată din acest mediu sălbatic, unde nu se putea mişca fără ajutorul său.

Îl privi cum se depărta rămînînd mic de tot, acolo în creştetul pădurii, şi ştiu că hotărîrea ei era demult luată şi că îl va aştepta mereu.

(SFÎRŞIT)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU